

Az MTA Könyvtár és Információs Központ Munkaterv

2021

Az MTA Könyvtári Bizottsága

2020. február 1-jei ülésén elfogadta.

Vezetői összefoglaló

Az MTA Könyvtár és Információs Központ 2021. évi munkatervében kiemelt helyet kap a 2019 - 2023 stratégiai időszakra meghatározott feladatok újragondolása, milyen mértékben, hogyan tudja a Könyvtár megvalósítani a stratégia 2. pontjában megfogalmazottakat, miszerint **Az MTA KIK az Akadémiai vagyron megőrzésével magyar tudományos nemzeti könyvtárrá válik**, az Eötvös Loránd Kutatási Hálózattal elkezdett együttműködést hogyan tudja fejleszteni, a kutatóhálózat könyvtáraival mely területeken tud együttműködni. Stratégiánk alapján továbbra is hangsúlyos az országos tudományos információs rendszer kialakításában való szakértői munkánk és a tudományos kutatói tevékenység folytatása. Folytatjuk a muzeális értékű dokumentumok digitalizálást. A hagyományos könyvtári és levéltári feladataink mellett fontos szerepet kap a két országos közfeladat ellátása. Átalakítjuk az Elektronikus Információs szolgáltatás (EISZ) működését és a kialakítjuk stratégiáját. Ezzel, a nyílt hozzáférés (Open Access) akadémiai és országos elképzelésekkel, illetve a tudományos adatok megőrzését célzó programokkal összhangban kell újjászervezni a Magyar Tudományos Művek Tára (MTMT) irányítását, munkáját, megfogalmazni fejlesztési irányait. A könyvtár a következő évben folytatja könyvkiadói tevékenységét a gyűjteményeiben található értékes művek és kéziratok tanulmánnyal, esetenként fordítással ellátott hasonmás kiadásával. Fontos kiemelni, hogy a kutatási és a könyvkiadási programot már az MTA közelgő bicentenáriumi ünnepségét előkészítendő terveztük meg.

Irányítás, menedzsment

A Könyvtár tevékenységét és céljai megvalósítását nagyban befolyásolják a koronavírus-járvány okozta lezárások. A jelenlegi tervet a lezárásokhoz és a remélt feloldásokhoz igazítva tudjuk megvalósítani.

Az MTA vezetésével közösen kialakítjuk az intézményünk működését biztosító új költségvetési szerkezetet.

A Könyvtár vezetése felvette a kapcsolatot az Eötvös Loránd Kutatási Hálózattal, számos területen megállapodás született az együttműködésben, azonban a kutatóintézetek könyvtárai és az MTA KIK együttműködéséről 2021. évben szeretnénk előrelépni.

A Könyvtár 2019-2023 időszakra vonatkozó stratégiája alapján aktívan hozzájárulunk az országos kutatóstámogatási rendszer működéséhez, szolgáltatásainkat fejlesztjük, és növeljük láthatóságunkat.

Nemzetközi együttműködéseinket tovább erősítjük, és újabb partnerintézményekkel kötünk megállapodásokat. 2021 őszén megrendezzük a Focus on Open Science nemzetközi konferenciát.

Továbbra is terveink között szerepel a Könyvtár állományában őrzött perzsa kéziratos anyagra épülő nemzetközi tudományos ülés szervezése, mely ugyancsak a koronavírus-járvány miatt hiúsult meg.

Az Elektronikus Információs szolgáltatás Nemzeti Program (EISZ) keretein belül nyújtott szolgáltatások területén az Elsevier kiadóval történő tárgyalás és szerződés előkészítése az év kiemelt feladata.

Szakmai továbbképzés

Stratégiánkban megfogalmazott célkitűzések alapján továbbra nagy hangsúlyt fektetünk munkatársaink továbbképzésére megújuló szolgáltatásaink érdekében. A külső szakemberek által tartott továbbképzéseket kiegészítjük belső képzésekkel. Könyvtárunk munkatársai, akik egy-egy szakterület felelősei, csoportos oktatás formájában adják át a kollégáknak az intézményben meglévő tudást. Éves tervet készítünk a továbbképzések ütemezéséről, figyelembe véve az előző években megvalósult továbbképzéseket.

Az országos közfeladatok ellátása, illetve országos kutatási programok, évfordulós ünnepség sorozatok pénzügyeinek lebonyolítása mentén a Gazdasági Igazgatóság dolgozóira egyre nagyobb teher hárul, ezért kiemelten figyelünk szakmai és nyelvi továbbképzésükre.

Országos közfeladatok

Magyar Tudományos Művek Tára (MTMT)

Az MTMT működését folyamatosan biztosítjuk. Javaslatot teszünk az MTMT irányító testületeinek átalakítására a hatékonyabb működés érdekében.

Elektronikus Információs szolgáltatás (EISZ) Nemzeti program

2021 első negyedében az EISZ stratégiai célkitűzéseit meghatározzuk, az EISZ Titkárság éves munkafolyamatát aktualizáljuk, a Programtanács ügyrendjének módosítására javaslatot teszünk. Az Elsevier kiadóval új tárgyalásokat kezdeményezünk a 2022-es szerződések tartalmáról.

Gyűjteménygondozás

- 2021-ben folytatjuk a teljes körű állományellenőrzés előkészítését, a 2018 előtt beszerezett dokumentumok RFID címkékkel való ellátását,
- a feldolgozatlan hagyatékok ütemterv szerinti megjelenítését az elektronikus katalógusban.
- Elkezdjük a 17–18. századi nyomtatványok autopszián alapuló rekatalogizálását.
- Kézirattárunk új kincse, az Erdélyi Tár feldolgozása az integrált rendszerben, a nyomtatott katalógus előkészítése.
- A még feldolgozatlan kézirat hagyatékok katalógizálása. (R. Várkonyi Ágnes, Mérei Ferenc, Ruffy Péter)
- A Régi Könyvek Gyűjteménye folytatja a 16. századi könyvek autopszián alapuló leírását és ellenőrzését, a nyomtatott katalógus előkészítését.

REAL repozitórium

Fontos feladatunk továbbra is a magyar tudományos művek online elérhetőségét biztosítani. A repozitórium szoftverének technikai fejlesztése és a szerver kapacitásának növelése 2021-ban elengedhetetlen feladatunk.

Retrospektív konverzió, rekatalogizálás

A Kézirattári állomány elektronikus katalógusban való visszamenőleges feldolgozását befejezzük.

Digitalizálás

Pályázati lehetőségek mentén 2021-ban is folytatjuk az MTA-hoz köthető könyvek digitalizálását, a kutatói igények, a nemzeti évfordulók kapcsán, de főként az MTA bicentenáriumi megünneplését szolgáló egyedi digitalizálást végzünk. A Dunhuang Academyvel kötött megállapodásunk értelmében a Stein Aurél hagyaték helyben digitalizálását folytatja a kínai fél. Az együttműködésben meghatározottak szerint mind a két intézmény elektronikusan hozzáférhetővé és kutathatóvá teszi a dokumentumokat.

Raktározás

A Könyvtárhoz tartozó belső raktárakból folyamatosan szállítjuk a felújított és kibővített törökbálinti raktárba a különböző gyűjteményrészeket. Az Akadémiai Levéltár anyagának szortírozása és rendezése folyamatos.

Szolgáltatások

Olvasótermi állomány

A törzsgyűjtemény olvasótermi állományának átrendezését folytatjuk a legfrissebb szakirodalom szabadpolcos átrendezésével.

Könyvtári Platform

A Könyvtár kapcsolódva a Miskolci Egyetem projektjéhez részt vesz a közös tudományos felhő alapú könyvtári platform és országos kutatástámogatási rendszer kiépítésében.

Akadémikus bibliográfia készítése

A 2020-ban folytatjuk a 2000 óta elhunyt akadémikusok tudományos és tudományos ismeretterjesztő műveinek bibliográfiáját, melyet az MTMT adatbázisba töltünk fel.

Open Journal Systems (OJS)

A négy éve sikeresen beindított OJS szolgáltatásunkat az év során bővíteni szeretnénk újabb szerkesztőségek bevonásával, a meglévők nyilvánossá tételével.

DOI azonosítók

A megnövekedett DOI regisztrációk miatt online oktatásokat tartunk a szolgáltatást igénybe vevők számára.

Kiállítások

A 2020-ban elmaradt Kőrösi Csoma Sándor kiállítást az MTA KIK és Pallas Athéné Innovációs és Geopolitikai Alapítvány között 2018-ban kötött keretmegállapodás alapján, 2021 nyarán nyitjuk meg az Ybl Budai Kreatív Házban.

A Magyar Tudomány Ünnepe programsorozat keretén belül halálának 100. évfordulója alkalmából Goldziher Ignác emlékkiállítást nyitunk novemberben, az MTA Székházban.

A Bibliothèque Nationale et Universitaire-rel kötött együttműködésünk egyik elemeként dokumentumokkal és szakmai tanácsadással segítjük a strasbourgi könyvtár új kiállítását, melynek témája: L'Orient inattendu, du Rhin à l'Indus.

Konferenciák (a koronavírus helyzettől függően)

A perzsa kézirataink kapcsán nemzetközi szemináriumot tartunk, melynek időpontjáról folyamatosan egyeztetünk az iráni féllel.

A Scientific Knowledge Services szolgáltatóval közösen 2021 őszén ismét megrendezzük a nagy sikerű Focus on Open Science nemzetközi konferenciát.

Az MTA KIK kutatási tevékenysége

Az MTA KIK 2019- 2023 stratégiája alapján egyre nagyobb hangsúlyt fektetünk tudományos arculatunk kialakítására. 2021-ban folytatjuk a megkezdett munkákat:

- részt veszünk az MTA bicentenáriumi ünnepeit előkészítő kutatásokban
- saját muzeális állományunk tudományos szintű feltárása (gyűjtők és gyűjtemények az MTA KIK állományában, MTA történeti forrásai az Akadémiai Levéltárban, Batthyány-hagyaték)
- Folytatjuk az OTKA programjainkat (Esterházy kutatások, Nicasius Ellebodius levelezésének kiadása)
- A 2019-ben a Leuveni Egyetemmel közösen alakított nemzetközi kutatócsoport (STS Research Group) munkájának folytatása, nemzetközi megjelenítése (rangos publikációk és rendezvények formájában).
- Rendszeres, illetve eseti tudományometriai, kutatásértékelési és tudományelemzési szolgáltatások az MTA vezetői fórumai és beszámolói (MTA Közgyűlése, Országgyűlési beszámoló stb.) részére.
- Együttműködésben foglalt, társfinanszírozott kutatásértékelés, tudományelemzés és tudományos információszolgáltatás a hazai akadémiai szféra és a tudománypolitika szereplői – kutatóhelyek, finanszírozó szervezetek stb. – részére (ELKH, NKFIH, egyetemi szféra).
- A Szegedi Tudományegyetemmel kötött együttműködés értelmében az SZTE könyvtár-informatikus mesterképzésére tervezett tudományometriai szakirány szakmai gondozása.
- Könyvtártudományi kutatások, a citizen science hatása a szakkönyvtárakra, pilot projekt megvalósítása.
- Bekapcsolódunk a kutatási adatok kezelésével kapcsolatos vizsgálatokba.
- Munkatársaink részt vállalnak különféle egyetemeken folyó OTKA kutatásokban.

Könyvkiadás

2021-ban is folytatjuk megélénkült könyvkiadói tevékenységünket. Amennyiben az MTA vezetése dönt, terveink szerint az MTA Titkárságtól átvesszük az Akadémiai Székhely kiadását.

A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárának közleményei. Új sorozat

- 45(120) Hári Kata, Sallai Ágnes, Szabó Ádám: **A Tudós Társaságnak – Teleki Alapítványi Könyvtár** (megjelenés ideje: 2021. negyedik negyedév)
- 46(121) **Open Science. Nyílt tudomány magyar szemmel**, szerk. Gaálné Kalydy Dóra (megjelenés ideje: 2021 harmadik negyedév)

A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Információs Központ Kézirattárának katalógusai

- 26. Krähling Edit: Radnóti Miklós és felesége kéziratos hagyatéka *(megjelenés ideje: 2021. első negyedév)*

Keleti tanulmányok – Oriental Studies

18. Kőrösi Csoma Sándor: **Alexander-könyvek**, fordítás, átírás, kísérő szöveg Orosz Gergely *(megjelenés ideje: 2021 második negyedév)*

Lichniae ex Bibliotheca Academica Scientiarum Hungarica (Érdekességek az MTA Könyvtárából) (közös kiadás Jaffa Kiadóval)

- Torma Katalin, Péri Benedek: **Azraqi Haravi Alfiya va Salfiya** *(megjelenés ideje: 2021 negyedik negyedév)*

Könyvtártörténeti füzetek (SZTE BTK és Eger Kulturális Örökség Tanulmányok Tanszékkel közösen)

- XIV. **Intézményi- és magángyűjtemények 1609–1750.** Könyvjegyzékek bibliográfiája, Összeáll. és szerk. Monok István *(megjelenés ideje: 2021 első negyedév)*

Kulturális Örökség (A Kossuth Kiadóval és az egri EKE közösen)

- Monok István: **A könyv és olvasója egy zalai közösségben a XVIII–XIX. század fordulóján. Mikrotörténelem** *(megjelenés ideje: 2021 második negyedév)*

Esterhazyana – A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Információs Központ Esterházy-közleményei (közös kiadás a Kossuth Kiadóval)

- Esterházy Pál és Thököly Éva levelezése, sajtó alá rend. Viskolcz Noémi, Zvara Edina, Király Péter, Kiss Erika *(megjelenés ideje: 2021. negyedik negyedév)*

Adattár XVI–XVIII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez (Az SZTE BTK Régi Magyar Irodalom Tanszékkel együttműködve)

16/6. Erdélyi könyvesházak 1575–1800, szerk. Bándi András, Monok István, Verók Attila *(megjelenés ideje: 2021 első negyedév)*

A Kárpát medence magyar könyvtárainak régi könyvei (Eger, Kulturális Örökség Tanszék, EME, SZTE BTK-val együttműködve)

- 14. Gyulafehérvár, Szeminárium: Alvinc bulgariták (Veres Annamária, Szűcs Judit) *(megjelenés ideje: 2021)*

A Kárpát medence kora újkori könyvtárai (Eger, Kulturális Örökség Tanszék, EME, SZTE BTK-val együttműködve)

11. Dóbék Ágnes: **Barkóczy Ferenc műveltsége – barokk főpapi kultúra** *(megjelenés ideje: 2021 első negyedév)*

12. Hursán Szabolcs: **Batthyány Lajos nádor műveltsége. A barokk kultúra és a felvilágosodás határán** *(megjelenés ideje: 2021. harmadik negyedév)*

13. Bíró Gyöngyi: **A kolozsvári unitárius polgárság olvasmányai**

Burgenlandische Forschungen (a Burgenlandische Landesregierung-gal együttműködve)

- Anton Bruck, Monok István, Zvara Edina: **Aufbewahrte Gesitigkeit und Kulturerbe von drei Nationen** *(megjelenés ideje: 2021 első negyedév)*

- Monok István: **Bibliotheken und das Lesen in Westungarn des 16–17. Jahrhunderts** *(megjelenés ideje: 2021 harmadik negyedév)*

Akadémikus székfoglalók

Gáspár Péter: **Járműorientált irányításelméleti kutatások** *(megjelenés ideje: 2021)*

Mézes Miklós: **Mikotoxinok és az oxidatív stressz: ok vagy okozat?** *(megjelenés ideje: 2021)*

Vörös Imre: **A történeti alkotmány az alkotmánybírósg gyakorlatában** *(megjelenés ideje: 2021)*

Borhy László: **Brigetio – Egy pannoniai határváros társadalma és kultúrája** *(megjelenés ideje: 2021)*

Egyéb kiadványok

- V. Ecsedy Judit: **A könyvnyomtatás története Magyarországon a kézisajtó korában, 1473–1830** *(megjelenés ideje: 2021 első negyedév)*
- Kapus Erika: **Egy alig ismert nőíró: Czóbel Minka** *(megjelenés ideje: 2021 negyedik negyedév)*
- Isztray Simon–Czeglédi András: **A kései Nietzsche. A publikált művek és válogatás hagyatékból** *(megjelenés ideje: 2021 negyedik negyedév)*
- Czakó István, Hankovszky Tamás, Szegedi Nóra, Szombath Attila: **Német klasszikus filozófusok a vallásról** *(megjelenés ideje: 2021 negyedik negyedév)*
- Isztray Simon: **Nietzsche tanulmányok** *(megjelenés ideje: 2021 negyedik negyedév)*

Akadémiai Levéltár

Az Akadémiai Levéltár kiemelt feladata 2021-ban is a kutató- és ügyfélszolgálat ellátása, és ehhez kapcsolódóan az új és a régi átvett anyagok rendezése, és az ezekben az iratokban levő átfedések megszüntetése, a jegyzékek digitalizálása lesz. Komoly munkát jelent minden évben az MTA Titkárságáról beérkező irattári anyag átvétele, az MTA Titkársága számára továbbra is ellátjuk a napi ügyvitelhez szükséges iratok előkeresését.

Belső ellenőrzés

A 2021. évi ellenőrzési témák a következők:

- 2021. évi ellenőrzések során feltárt hiányosságok kapcsán tett intézkedési javaslatok végrehajtásának teljesülése,
- az MTA KIK gazdasági szabályzatainak ellenőrzése.

I. Mutatók az 51/2014. (XII. 10.) EMMI rendelet alapján

Mutatók	2020. évi tény	2021. évi terv
Heti nyitvatartási órák száma (a könyvtár székhelyén)	63	63
A tárgyévben a könyvtárat aktívan használók száma	2349	2350
A könyvtári honlap- látogatások száma	16859	17000
A könyvtár honlapja (teljes webhely) hány nyelven érhető el	2	2
A könyvtári honlap tartalomfrissítéseinek gyakorisága (alkalom/hónap átlagosan)	15	15
A könyvtári honlap tartalomfrissítésének száma összesen	180	180
A könyvtár által az Országos Dokumentumellátási Rendszerben szolgáltatott dokumentumok száma	810	900
A könyvtárban használható adatbázisok száma	42	40
A Web 2.0 interaktív könyvtári szolgáltatások száma, a szolgáltatásokat igénybe vevő használók száma	4 szolgáltatás 7126 felhasználó	4 szolgáltatás 7000 felhasználó
A könyvtári OPAC használatának gyakorisága (használat/év) (kattintás az OPAC-ra)	257809	260000
Tárgyévben a könyvtár által nyílt hozzáférésű publikációként elérhetővé tett dokumentumok száma	15060 (REAL gyarapodás)	15500
A kölcsönzések száma dokumentumtípusonként	könyv: 40364 folyóirat: 20181 microfilm, microfiche: 125 kézirat: 65318	könyv:40000 folyóirat: 20000 microfilm, microfiche: 50 kézirat: 65000
Irodalomkutatások, témafigyelések száma	57	55

Mutatók	2020. évi tény	2021. évi terv
Fogyatékossgal élők könyvtárhasználatát segítő IKT eszközök száma	1	1
A fogyatékossgal élők számára akadálymentes szolgáltatások száma	3	3
A könyvtár által szervezett:		
digitális kompetenciafejlesztési, információkeresési ismereteket nyújtó nem formális képzések száma és azokon résztvevők száma	0	0
akkreditált képzések, továbbképzések száma és azokon résztvevők száma (MTMT képzés + EISZ adatbázisbemutató+ belső képzés + DOI, OJS)	10 alkalom, 254 fő	100 alkalom , 2500fő
könyvtárhasználati foglalkozások száma és azokon résztvevők száma	4 alkalom 48 fő	30 alkalom 700 fő
A könyvtár oktatást, képzést, könyvtári tevékenységeket támogató kiadványainak száma	17	15
Saját könyvtári hírlevél megjelenésének száma	76 blog bejegyzés	75 blog bejegyzés
A könyvtár megjelenésének száma a médiában	10	10
A használói elégedettségmérések száma, a válaszadó használók száma/alkalom (átlag)	0	1 használói elégedettségmérés / 250 válaszadóval
Az iskolai közösségi szolgálatot a könyvtárban teljesítők száma és a szolgálat fogadására a köznevelési intézményekkel kötött megállapodások száma	0	10 fő
A könyvtárban foglalkoztatott önkéntesek száma	8	8

Mutatók	2020. évi tény	2021. évi terv
A könyvtárral írásos együttműködést kötő civil, határon túli, vállalkozói stb. partnerek száma/év	9	10

II. Gyűjteményfejlesztés

Mutatók	2020. évi tény	2021. évi terv
A könyvtári állomány éves gyarapodása (a könyvtári katalógusban a tárgyévben rögzített rekordok száma)	11908	9000
Gyűjteményből tárgyévben apasztott dokumentumok száma	11035	2000
Kötelesspéldányként kapott és nyilvántartásba vett dokumentumok száma	777 db	800 db
Az állományellenőrzés keretében ellenőrzött dokumentumok száma és %-os aránya az ellenőrizendő állományhoz képest	0	akkor lesz teljes állományellenőrzés, ha a retrospektív feldolgozás 100%-os.

III. Gyűjteményfeltárás

Mutatók	2020. évi tény	2021. évi terv
Épített elektronikus katalógusokban/adatbázisokban rögzített rekordok száma	OPAC: 11908 EAL: 15060rekord	OPAC: 10000 REAL: 15 000 rekord
Magyarországi Közös Katalógusba (MOKKA) betöltött tételek száma	19136	10000
Feldolgozás időtartama (egy dokumentum feldolgozásának átlagos időtartama órában kifejezve)	0,45	0,45
Beérkező új dokumentumok olvasók számára történő hozzáférhetővé válásának időtartama napokban kifejezve	34 nap	30 nap
A gyűjtemény elektronikus feldolgozottsága (az elektronikus	99%	100%

Mutatók	2020. évi tény	2021. évi terv
katalógusban feltárt dokumentumok száma a gyűjtemény egészének %-ában)		

IV. Tudományos kutatás

Mutatók	2020. évi tény	2021. évi terv
A könyvtár összes publikációinak száma és ebből a könyvtár szakemberei által készített, nyomtatott vagy elektronikus formában megjelent publikációk száma	93 (MTMT)	110
Idegen nyelvű publikációk száma	22 (MTMT)	15
A könyvtár által kiadott kiadványok száma	17	15
A könyvtár szakemberei által tartott előadások száma	8	50
A könyvtár szakemberei által elvégzett szakértői tevékenységek száma	0	0
A könyvtár által szervezett konferenciák száma és az azokon résztvevők száma	1 alkalom 84 fő	5 alkalom 500 fő
A könyvtár szakembereinek konferencián való részvételének száma	15	60
Képzésben, továbbképzésen részt vett dolgozók száma	28 fő	50 fő

V. Rendezvény, kiállítás

Mutatók	2020. évi tény	2021. évi terv
A könyvtárban a tárgyévben szervezett helyi, megyei és országos szintű közösségi programok, rendezvények száma összesen és az azokon résztvevők száma	16 alkalom 204 fő	100 alkalom 7000 fő
Tárgyévben szervezett konferenciák száma és az azokon résztvevők száma	6 alkalom 742 fő	5 alkalom 500 fő
A könyvtárban szervezett időszakos kiállítások száma és látogatóinak száma	3+1 online alkalom 1687 fő	2 alkalom 5000 fő
Egyéb rendezvényeken résztvevők száma	-	15 alkalom 1000 fő

VI. Állományvédelem

Mutatók	2020. évi tény	2021. évi terv
Tárgyévben fertőtlenítés, kötés, javítás, restaurálás, savtalanítás vagy egyéb aktív állományvédelmi intézkedésben részesült dokumentumok száma	674 könyv fertőtlenítés 8 dokumentum restaurálása 4 iratfolyóméter fertőtlenítése	9,5 iratfolyóméter fertőtlenítése 1000 könyv fertőtlenítése
Az állományvédelmi célból digitalizált és a konvertált dokumentumok száma	2043 (digitalizálás)	1000 (digitalizálás)